

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

30 martie 2017

LEB-6 nr. 127

RAPORT

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic (nr.450 din 01.12.2016)

Lectura II

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic și comunică următoarele:

În procesul de pregătire pentru lectura a doua a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic, Comisia economie, buget și finanțe a sistematizat și examinat toate amendamentele și propunerile parvenite și prezintă rezultatul examinării lor în tabela de sinteză, care este anexată la prezentul Raport.

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic, susținut și propus spre adoptate pentru lectura a doua, a fost redactat în contextul amendamentelor și propunerilor acceptate și este anexat la raport.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de lege nr.450 din 01.12.2016 în Lectura II și finală.

Anexe: 1. Tabela de sinteză
2. Proiectul redactat

Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 284/2004 privind comerțul electronic

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 284/2004 privind comerțul electronic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 138–146, art. 741), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu preambulul cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 178 din 17 iulie 2000.”

2. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Scopul și obiectivele legii

(1) Scopul prezentei legi este asigurarea unui cadru normativ favorabil pentru furnizarea serviciilor societății informaționale.

(2) Prezenta lege stabilește principiile de reglementare a comerțului electronic, condițiile de furnizare a serviciilor societății informaționale, răspunderea furnizorilor de servicii și a intermediarilor, precum și principiile de susținere a cooperării între Republica Moldova și alte state în procesul de furnizare a serviciilor societății informaționale.”

3. La articolul 2:

alineatul (1) se abrogă;

la alineatul (2):

în partea introductivă, cuvintele „oricărui tip de activitate comercială” se substituie cu cuvintele „serviciilor societății informaționale”;

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) activitățile profesionale în sectorul justiției, în măsura în care acestea implică exercitarea prerogativelor de putere publică;”

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) jocurile de noroc care implică mize în bani, cu excepția concursurilor și jocurilor promoționale care au drept scop încurajarea vânzării de bunuri sau servicii și pentru care plățile, dacă se efectuează, servesc numai pentru achiziționarea bunurilor sau serviciilor promovate;”

literele d)–f) se abrogă;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) relația contractuală dintre un angajat și angajatorul său;”

alineatul se completează cu literele h) și i) cu următorul cuprins:

„h) vânzarea bunurilor personale de către persoanele fizice neînregistrate în calitate de întreprinzător;

i) serviciile electronice guvernamentale.”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Livrarea bunurilor ca atare sau furnizarea de servicii prestate fără utilizarea rețelei de internet (servicii off-line), precum și folosirea poștei electronice sau a altor mijloace de comunicare individuale echivalente de către persoane fizice care acționează în scopuri ce nu intră în cadrul activităților lor comerciale sau profesionale, inclusiv folosirea acestor mijloace pentru încheierea de contracte între astfel de persoane, nu intră sub incidența prezentei legi.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și Legii nr. 8/2016 privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor.”

articolul se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Prezenta lege nu aduce atingere nivelului de protecție, în special în materie de sănătate publică și interese ale consumatorilor, stabilit prin alte acte legislative.

(5) Prezenta lege nu aduce atingere măsurilor luate la nivel național în scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura apărarea pluralismului de opinii.”

4. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Articolul 3. Aplicarea prezentei legi în cazul serviciilor societății informaționale

(1) Prezenta lege se aplică furnizorilor de servicii înregistrați și/sau stabiliți în Republica Moldova și serviciilor oferite de aceștia. Prevederile prezentei legi referitoare la protecția consumatorului, în particular cele care se regăsesc la art. 10, 11, art. 16 alin. (3)–(6) și la art.18, se aplică în mod corespunzător furnizorilor de servicii care își direcționează activitatea către Republica Moldova sau către mai multe state, inclusiv Republica Moldova.

(2) Un furnizor de servicii a cărui activitate este prezentată pe pagina sa de internet sau pe cea a unui intermediar se consideră că își direcționează activitatea către Republica Moldova dacă, înainte de încheierea eventuală a unui contract cu consumatorul domiciliat pe teritoriul Republicii Moldova, din aceste pagini de internet și din activitatea globală a furnizorului de servicii rezultă, în mod clar, că acesta din urmă intenționează să intre în relații comerciale în mod particular cu consumatori domiciliați în Republica Moldova sau în mai multe state, inclusiv Republica Moldova.

(3) Următoarele elemente, a căror enumerare nu este exhaustivă, pot constitui indicii care, întrunite cel puțin câte două, permit să se considere că activitatea furnizorului de servicii este direcționată către statul domiciliului consumatorului:

- a) natura internațională a activității;
- b) menționarea unor itinerare cu punctul de plecare în alte state pentru deplasarea la locul în care furnizorul de servicii își are sediul;
- c) folosirea limbii sau a monedei utilizate în mod obișnuit în statul în care se află consumatorul, cu condiția ca aceasta să fie diferită de limba sau moneda utilizată în mod obișnuit în statul în care furnizorul de servicii își are sediul, cu posibilitatea de a rezerva și de a confirma rezervarea în această limbă diferită;
- d) efectuarea unor cheltuieli pentru un serviciu de referențiere pe internet în scopul de a facilita accesul persoanelor aflate în statul unde este domiciliat consumatorul la pagina de internet sau la serviciile furnizorului de servicii ori ale intermediarului;
- e) utilizarea unui nume de domeniu de nivel superior diferit de cel al statului în care furnizorul de servicii își are sediul.

(4) Următoarele indicii sînt insuficiente pentru a se considera că activitatea furnizorului de servicii este direcționată către statul domiciliului consumatorului:

- a) simpla accesibilitate a paginii de internet și/sau a serviciilor furnizorului de servicii ori ale intermediarului în statul pe teritoriul căruia este domiciliat consumatorul;
- b) menționarea unei adrese electronice și a altor date de contact;
- c) folosirea unei limbi sau a unei monede utilizate în mod obișnuit în statul în care furnizorul de servicii își are sediul.”

5. La articolul 4:

noțiunea „agent al comerțului electronic” se exclude;

noțiunea „comunicare comercială” va avea următorul cuprins:

„*comunicare comercială* – orice formă de comunicare destinată să promoveze, direct sau indirect, bunurile, serviciile sau imaginea unei întreprinderi, organizații sau persoane care efectuează o activitate comercială, industrială, meșteșugărească sau exercită una dintre profesiile reglementate. Nu constituie comunicări comerciale:

- a) informațiile care permit accesul direct la activitatea întreprinderii, organizației sau persoanei, în special un nume de domeniu sau o adresă de poștă electronică;
- b) comunicările legate de bunurile, serviciile sau imaginea întreprinderii, organizației sau persoanei, elaborate în mod independent, în special cînd acestea nu sînt furnizate în contrapartidă financiară;”

după noțiunea „consumator” se introduc trei noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*destinatar al serviciilor* – orice persoană fizică sau juridică ce utilizează servicii ale societății informaționale în scopuri comerciale, profesionale, personale sau de altă natură, în special în scopul căutării de informații sau al furnizării accesului la acestea;

furnizor de servicii – persoană fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător și care pune la dispoziția unui număr determinat sau nedeterminat de persoane servicii ale societății informaționale;

furnizor de servicii stabilit într-un stat – furnizor de servicii având un sediu stabil pe teritoriul unui stat și care desfășoară efectiv o activitate economică utilizând acel sediu pentru o perioadă nedeterminată. Locul în care sînt amplasate și utilizate mijloacele tehnice și tehnologice necesare furnizării serviciului, precum și locul în care site-ul prin intermediul căruia este furnizat serviciul poate fi accesat nu sînt determinante pentru a stabili sediul furnizorului. În cazul în care furnizorul de servicii are mai multe sedii, se va lua în calcul sediul din care este furnizat serviciul respectiv, iar în cazul în care este dificil de stabilit din care sediu a avut loc furnizarea serviciului respectiv, se va lua în calcul sediul în care furnizorul are centrul activităților pentru serviciul în cauză;”

noțiunea „mijloace electronice” se exclude;

articolul se completează cu cinci noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*poștă electronică* – orice mesaj – text, vocal sau conținînd sunete ori imagini – trimis prin intermediul unei rețele publice de comunicații electronice, care poate fi stocat în rețea sau în echipamentul terminal al destinatarului pînă la deschiderea sa de către acesta;

serviciu al societății informaționale – orice serviciu prestat în scopul obținerii unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la cererea individuală a destinatarului serviciului, inclusiv vînzări de bunuri on-line. Serviciile societății informaționale nu se limitează exclusiv la servicii în urma cărora se încheie contracte on-line, ci, în măsura în care acestea reprezintă o activitate economică, se extind la servicii care nu sînt remunerate de cei care le primesc, cum ar fi serviciile care furnizează informații on-line ori comunicări comerciale sau cele care furnizează instrumente de căutare, accesare și recuperare a datelor. Servicii ale societății informaționale sînt de asemenea serviciile care constau în transmiterea informațiilor printr-o rețea de comunicații electronice, furnizarea accesului la o rețea de comunicații electronice sau găzduirea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului. Serviciile transmise punct cu

punct, precum video la cerere sau furnizarea de comunicări comerciale prin poșta electronică, sînt de asemenea servicii ale societății informaționale.

Nu constituie servicii ale societății informaționale, în sensul prezentei legi, următoarele activități:

- a) serviciile furnizate în prezența fizică a furnizorului și a destinatarului, chiar dacă acest lucru presupune utilizarea echipamentului electronic;
- b) serviciile cu un conținut material, chiar dacă sînt furnizate prin intermediul dispozitivelor electronice;
- c) serviciile prestate fără utilizarea rețelei de internet (serviciile off-line), cum ar fi distribuirea de programe pe dispozitive de stocare;
- d) serviciile care nu sînt furnizate prin intermediul sistemelor de prelucrare și stocare electronică a datelor, cum ar fi:
 - serviciile de telefonie vocală, serviciile de fax/telex;
 - serviciile prestate prin telefonie vocală sau fax;
 - comercializarea directă prin telefon/fax;
- e) serviciile furnizate prin transmiterea de date, fără solicitare individuală, în scopul recepționării simultane de către un număr nelimitat de destinatari individuali (transmisiune punct-multipunct), cum ar fi:
 - serviciile de transmisiune sau retransmisiune a serviciilor de programe audiovizuale;
 - teletextul;

serviciu furnizat la distanță – serviciu prestat fără ca părțile să fie prezente simultan;

serviciu furnizat la solicitarea individuală a destinatarului serviciilor – serviciu prestat prin transmiterea datelor în urma solicitării individuale;

serviciu furnizat prin mijloace electronice – serviciu care este transmis inițial și primit la destinație prin intermediul echipamentului electronic pentru prelucrarea (inclusiv arhivarea digitală) și stocarea datelor și care este transmis, transferat și recepționat integral prin cablu, radio, mijloace optice sau alte mijloace electromagnetice.”

6. Articolul 5:

la alineatul (1), cuvintele „agenților comerțului electronic” se substituie cu cuvintele „furnizorilor de servicii și a destinatarilor serviciilor”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Persoanele fizice și juridice au drepturi egale în ceea ce privește furnizarea de servicii ale societății informaționale. Acordarea anumitor priorități

sau limitarea drepturilor și intereselor furnizorilor de servicii și ale destinatarilor serviciilor, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, nu se admite.”

la alineatul (3), cuvintele „participă la comerțul electronic” se substituie cu cuvintele „furnizează servicii ale societății informaționale”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Activitatea furnizorilor de servicii și a intermediarilor stabiliți în alte state care furnizează servicii destinatarilor din Republica Moldova se desfășoară în condițiile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și ale legislației statului unde se află sediul furnizorilor de servicii și al intermediarilor respectivi.”

alineatul (5) se abrogă;

articolul se completează cu alineatele (6)–(8) cu următorul cuprins:

„(6) Furnizarea serviciilor societății informaționale de către un furnizor de servicii stabilit într-un alt stat nu poate fi restricționată în Republica Moldova dacă furnizorul respectă prevederile legislației naționale.

(7) Prevederile alin. (6) nu se aplică:

- a) drepturilor de autor și drepturilor conexe, precum și drepturilor de proprietate industrială;
- b) emisiunilor de monedă electronică;
- c) publicității pentru organisme de plasament colectiv în valori mobiliare;
- d) activităților de asigurare;
- e) libertății părților de a alege dreptul aplicabil contractului lor;
- f) obligațiilor contractuale ce decurg din contractele încheiate de consumatori;
- g) validității formale a contractelor care creează sau transferă drepturi asupra bunurilor imobiliare, în cazul în care aceste contracte sînt supuse unor cerințe formale imperative din legislația statului în care este situat bunul imobiliar;
- h) autorizării comunicărilor comerciale prin poșta electronică nesolicitate.

(8) Autoritățile publice abilitate pot lua măsuri derogatorii de la prevederile alin. (6) în cazurile în care acestea sînt necesare pentru menținerea ordinii publice, pentru prevenirea, investigarea și descoperirea infracțiunilor, pentru desfășurarea urmăririi penale, protecția minorilor, lupta împotriva oricărei forme de incitare la ură din rațiune de rasă, sex, religie sau naționalitate, împotriva oricăror atingeri aduse demnității umane, pentru protecția sănătății publice, apărarea și siguranța națională, protecția consumatorilor, precum și a investitorilor. Măsurile respective

se aplică, în conformitate cu actele legislative și alte acte normative în vigoare, împotriva oricărui serviciu al societății informaționale care aduce atingere obiectivelor menționate sau care prezintă risc serios și grav de prejudiciere a acestor obiective și trebuie să fie proporționale cu aceste obiective.”

7. La articolul 6 alineatul (1):

litera a) se completează în final cu textul „, în conformitate cu prevederile Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) sub altă formă, cu utilizarea mijloacelor electronice.”

8. Articolul 7:

la alineatul (1), literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) furnizori de servicii;
b) destinatari ai serviciilor;”

la alineatul (2), cuvântul „electronice” se substituie cu cuvântul „încheiate”.

9. Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„Articolul 9. Procedura de inițiere a activității furnizorilor de servicii

(1) Dreptul de a activa în calitate de furnizor de servicii nu este condiționat de obținerea unor autorizații speciale sau de îndeplinirea unor cerințe cu efect echivalent.

(2) Prevederile alin. (1) nu aduc atingere regimurilor de autorizare sau de licențiere care nu urmăresc în mod specific și exclusiv serviciile societății informaționale sau care sînt reglementate de Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007.

(3) Dreptul de a efectua comerț electronic se obține din momentul înregistrării la Camera Înregistrării de Stat a persoanei juridice sau a întreprinzătorului individual în condițiile Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

(4) În cazul în care pentru vânzarea bunurilor, executarea lucrărilor, prestarea serviciilor este necesară licența, comerțul electronic poate fi efectuat din momentul

obținerii licenței pentru practicarea genului de activitate respectiv în condițiile Legii nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

(5) Utilizarea sau valorificarea obiectelor de proprietate intelectuală de către furnizorii de servicii se va realiza în conformitate cu legislația în domeniul proprietății intelectuale.”

10. Legea se completează cu articolul 9¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 9¹. Protecția datelor cu caracter personal

(1) La prelucrarea datelor cu caracter personal, furnizorii de servicii sînt obligați să respecte regimul de confidențialitate a datelor, să întreprindă măsurile organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal împotriva accesului ilicit sau întîmplător, împotriva distrugerii, modificării, blocării, copierii, răspîndirii ilicite sau neautorizate, precum și împotriva altor acțiuni ilicite.

(2) Furnizorii de servicii trebuie să facă publice termenele și condițiile de prelucrare a datelor cu caracter personal și să ofere informații detaliate privind:

- a) numărul de înregistrare în calitate de operator de date cu caracter personal;
- b) categoriile informațiilor colectate de la consumator, scopul colectării acestora și modul de prelucrare a datelor cu caracter personal;
- c) drepturile de care dispune consumatorul în calitate de subiect al datelor cu caracter personal, în special dreptul de intervenție și de opoziție, modul de realizare a acestor drepturi;
- d) cazurile în care datele cu caracter personal pot fi divulgate terților;
- e) punctul de contact pentru solicitările consumatorilor cu privire la datele cu caracter personal care îi vizează;
- f) mecanismele și modul de monitorizare a activităților on-line ale consumatorului (*cookie-uri*) în scopuri de marketing, procedura de obținere a consimțămîntului pentru astfel de practici;
- g) dreptul de a refuza colectarea datelor cu caracter personal de către furnizorul de servicii;
- h) modalitatea de retragere a consimțămîntului.

Furnizorul de servicii va oferi de asemenea informații generale despre măsurile organizatorice și tehnice întreprinse pentru protecția datelor cu caracter personal ale consumatorilor.

(3) În cazul în care este necesară prelucrarea datelor cu caracter personal pentru prevenirea, cercetarea și depistarea fraudelor legate de serviciile societății

informaționale, aceasta se realizează fără consimțământul persoanei la care se referă datele respective.

(4) Dacă consumatorul consideră că i-au fost încălcate drepturile la protecția datelor cu caracter personal, acesta poate înainta o plîngere la adresa autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal care, fără să afecteze atribuțiile altor autorități publice, efectuează controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal și informează consumatorul vizat în conformitate cu prevederile art. 27 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”

11. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

„Articolul 10. Destinatarul serviciilor

Destinatarul serviciilor poartă răspundere în conformitate cu legea pentru conținutul informațiilor transmise și stocate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, la solicitarea lor, de către furnizorii de servicii.”

12. La articolul 11:

titlul articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 11. Informarea destinatarilor serviciilor”;

la alineatul (1):

partea introductivă va avea următorul cuprins:

„(1) Furnizorul de servicii este obligat să asigure destinatarilor serviciilor și organelor de control ale statului accesul ușor, direct și permanent la informația autentică despre sine în format electronic, în limba română. Din proprie inițiativă, informația poate fi expusă suplimentar și în altă limbă pe larg utilizată. Informația va cuprinde următoarele date:”

la litera a), cuvintele „și forma” se substituie cu cuvintele „, inclusiv forma”;

la litera b), cuvintele „datele cu privire la înregistrarea de stat, codul fiscal” se substituie cu cuvintele „numărul de identificare de stat (IDNO)”;

alineatul se completează cu literele d¹) și d²) cu următorul cuprins:

„d¹) în ceea ce privește profesiile reglementate – titlul profesional, organismul profesional sau instituția similară la care furnizorul este înregistrat, o referire la normele profesionale aplicabile profesiei respective și la modalitățile de a le accesa;

d²) codul TVA;”

la litera g¹), cuvintele „drepturile consumatorilor, precum și” se exclud;

alineatul se completează cu literele g²) și g³) cu următorul cuprins:

„g²) termenele de plată;

g³) perioada de valabilitate a ofertei și a prețului;”

la litera h), cuvintele „agenților comerțului electronic” se substituie cu cuvintele „furnizorilor de servicii și a destinatarilor serviciilor”;

la alineatul (2), cuvintele „agentul comerțului electronic” se substituie, în ambele cazuri, cu cuvintele „furnizorul de servicii”;

la alineatul (3), cuvintele „Agentul comerțului electronic” se substituie cu cuvintele „Furnizorul de servicii”.

13. La articolul 12, alineatele (2) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(2) Intermediarul în comerțul electronic este obligat să asigure integritatea și confidențialitatea comunicărilor transmise prin rețelele publice de comunicații electronice operate de intermediar și a informațiilor privind serviciile de comunicații electronice furnizate publicului de către intermediar, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.”

„(4) Intermediarul în comerțul electronic nu este obligat să controleze sau să verifice autenticitatea comunicărilor, informațiilor și documentelor transmise, recepționate și stocate, precum și corespunderea lor legislației, dacă contractul încheiat cu furnizorul de servicii sau cu destinatarul serviciilor nu prevede altfel.”

14. Legea se completează cu capitolul II¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul II¹

RĂSPUNDEREA FURNIZORILOR DE SERVICII

Articolul 12¹. Principii generale

(1) Încălcarea de către furnizorii de servicii a prevederilor prezentei legi atrage după sine răspunderea civilă, penală sau contravențională, după caz, conform legii.

(2) Furnizorii de servicii răspund pentru informația furnizată din propria inițiativă sau în numele lor.

(3) Furnizorii de servicii nu au obligația de a supraveghea informațiile pe care le transmit sau le stochează atunci când furnizează serviciile prevăzute la art. 12²-12⁴ și nici obligația de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care rezultă că activitățile sînt ilicite.

Articolul 12². Intermedierea prin simpla transmitere

(1) În cazul în care un serviciu al societății informaționale constă în transmiterea într-o rețea de comunicații electronice a informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului sau în asigurarea accesului la rețeaua de comunicații electronice, furnizorul de servicii nu răspunde pentru informațiile transmise cu condiția ca acesta:

- a) să nu inițieze transmiterea;
- b) să nu selecteze destinatarul transmiterii;
- c) să nu selecteze sau să nu modifice conținutul informațiilor care fac obiectul transmiterii.

(2) Activitățile de transmitere a informației și de asigurare a accesului la rețelele de comunicații electronice, prevăzute la alin. (1), includ stocarea automată, intermediară și tranzitorie a informațiilor transmise atîta timp cît stocarea servește exclusiv pentru executarea transmiterii în rețeaua de comunicații electronice și cu condiția ca durata stocării să nu depășească timpul necesar transmiterii în mod rezonabil.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu afectează posibilitatea ca o instanță de judecată sau o autoritate publică abilitată să ia măsuri de prevenire sau sistare a unei încălcări, în conformitate cu prevederile legale.

Articolul 12³. Stocarea temporară a informației

În cazul în care un serviciu al societății informaționale constă în transmiterea printr-o rețea de comunicații electronice a informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul de servicii nu răspunde pentru stocarea automată, intermediară și temporară a informațiilor transmise, realizată exclusiv pentru a face mai eficientă transmiterea în continuare a informațiilor către alți destinatari ai serviciului, la cererea acestora (forme de stocare numite *caching*), cu condiția ca furnizorul de servicii:

- a) să nu modifice informația;
- b) să îndeplinească condițiile de acces la informație;
- c) să se conformeze normelor privind actualizarea informației, astfel cum acestea sînt larg cunoscute și aplicate în domeniu;
- d) să nu împiedice folosirea licită a tehnologiei, larg recunoscută și utilizată în domeniu, în scopul de a obține date privind utilizarea informației;
- e) să acționeze prompt pentru eliminarea informațiilor pe care le-a stocat sau pentru a bloca accesul la acestea imediat ce ia cunoștință că informațiile transmise inițial au fost eliminate din rețea ori că accesul la acestea a fost blocat, ori că o instanță de judecată sau autoritate publică abilitată a dispus, în conformitate cu prevederile legale, ca informațiile respective să fie eliminate sau ca accesul la acestea să fie blocat.

Articolul 12⁴. Stocarea permanentă a informației

(1) În cazul în care un serviciu al societății informaționale constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul de servicii nu răspunde pentru informațiile stocate la cererea destinatarului respectiv (forme de stocare numite *hosting*) cu condiția că furnizorului de servicii nu îi este cunoscut faptul că activitatea sau informația stocată este ilicită și, în ceea ce privește acțiunile în daune, nu are cunoștință despre fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația în cauză este vădit ilicită.

(2) Din momentul în care furnizorului de servicii îi devine cunoscut faptul că activitatea sau informația stocată este ilicită, acesta este obligat să acționeze prompt pentru a elimina informația sau pentru a bloca accesul la aceasta.

(3) Se consideră că furnizorul de servicii are cunoștință despre faptul că activitatea sau informația stocată este ilicită ori despre fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația în cauză este vădit ilicită în cazul în care acesta:

- a) primește o dispoziție scrisă din partea unei instanțe de judecată sau a unei autorități publice abilitate, emisă în conformitate cu prevederile legale, prin care se constată caracterul ilicit al activității sau al informației specifice stocate pe

serverele furnizorului de servicii sau pe cele care se află sub controlul acestuia și se solicită eliminarea paginii web respective sau blocarea accesului la aceasta;

b) primește o notificare scrisă (în original) din partea unei persoane interesate, prin care se declară, pe propria răspundere, că o activitate sau o informație specifică stocată pe serverele furnizorului de servicii sau pe cele care se află sub controlul acestuia este ilicită și se solicită eliminarea paginii web respective sau blocarea accesului la aceasta.

(4) Notificarea prevăzută la alin. (3) lit. b) se consideră valabilă dacă conține următoarele date:

a) data notificării;

b) numele, prenumele, adresa domiciliului, cetățenia, data și locul nașterii, locul de muncă în cazul în care partea notificatoare este o persoană fizică; denumirea, forma de organizare juridică, adresa sediului, numele și prenumele administratorului (conducătorului) – în cazul în care partea notificatoare este o persoană juridică;

c) numele, prenumele și adresa domiciliului destinatarului notificării sau, în cazul unei persoane juridice, denumirea și adresa sediului acesteia;

d) descrierea faptelor contestate și locația acestora;

e) motivele pentru care informația trebuie eliminată sau blocată, inclusiv mențiunea și probele care demonstrează faptele pretinse;

f) copia de pe corespondența adresată autorului sau editorului informației sau activității contestate, prin care se solicită eliminarea sau blocarea informației, ori probele care să demonstreze că autorul nu a putut fi contactat.

(5) După primirea notificării menționate la alin. (3) lit. b), furnizorul de servicii, fără amânări nejustificate, remite notificarea către destinatarul serviciilor căruia îi furnizează serviciile de stocare a paginii web respective. Destinatarul serviciilor, fără amânări nejustificate, comunică în scris furnizorului de servicii despre acordul sau dezacordul său cu solicitarea respectivă. Dacă furnizorul de servicii a primit dezacordul destinatarului serviciului respectiv în termen de 10 zile lucrătoare de la expedierea notificării menționate la alin. (3) lit. b), el este exonerat de obligația de a elimina pagina web respectivă sau de a bloca accesul la aceasta. La solicitarea persoanei interesate, instanța de judecată poate obliga furnizorul de servicii să elimine pagina web respectivă sau să blocheze accesul la aceasta. Dacă furnizorul de servicii a primit acordul scris al destinatarului serviciului respectiv sau nu a primit răspuns în termen de 10 zile lucrătoare de la expedierea notificării menționate la alin. (3) lit. b), furnizorul de servicii este obligat să elimine sau să blocheze fără întârziere pagina web respectivă.

(6) Prevederile alin. (1) nu se aplică atunci când destinatarul serviciului acționează sub autoritatea sau sub controlul furnizorului de servicii.”

15. La articolul 16:

alineatul (1) se abrogă;

articolul se completează cu alineatele (4)–(6) cu următorul cuprins:

„(4) Exceptînd cazul în care părțile care nu sînt consumatori convin altfel, furnizorul de servicii este obligat să pună la dispoziția destinatarului serviciilor, înainte ca acesta din urmă să plaseze comanda, următoarele informații, formulate clar, neechivoc și într-un limbaj accesibil:

- a) etapele tehnice care trebuie urmate pentru a încheia contractul;
- b) dacă contractul, odată încheiat, va fi stocat sau nu va fi stocat de către furnizorul de servicii și dacă va fi accesibil sau nu va fi accesibil;
- c) mijloacele tehnice pe care furnizorul de servicii le pune la dispoziție destinatarului serviciilor pentru identificarea și corectarea erorilor survenite la introducerea datelor înainte de plasarea comenzii;
- d) limbile în care se poate încheia contractul;
- e) codurile de conduită relevante la care furnizorul de servicii subscrie, precum și informații despre modul în care aceste coduri pot fi consultate prin mijloace electronice;
- f) orice alte condiții impuse prin prevederile legale în vigoare.

(5) Clauzele contractuale și condițiile generale furnizate destinatarului serviciilor vor fi puse la dispoziție într-un mod care să-i permită acestuia să le păstreze și să le reproducă.

(6) Prevederile alin. (4) nu se aplică contractelor încheiate exclusiv prin schimburi de mesaje prin poșta electronică sau prin comunicări individuale echivalente.”

16. Denumirea capitolului IV va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV

REGIMUL JURIDIC AL CONTRACTULUI ÎNCHEIAT PRIN
MIJLOACE ELECTRONICE”.

17. Articolul 18 va avea următorul cuprins:

„Articolul 18. Plasarea comenzii

(1) În cazul în care destinatarul serviciilor plasează comanda prin mijloace electronice, sînt respectate următoarele condiții:

a) furnizorul de servicii trebuie să confirme, fără amînări nejustificate, prin mijloace electronice, recepționarea informației privind comanda, inclusiv acceptarea sau respingerea comenzii făcute de către destinatarul serviciilor;

b) informația privind comanda, inclusiv confirmarea recepționării acesteia, se consideră accesată atunci cînd părțile cărora le este adresată au făcut schimb de informații afirmative.

(2) Furnizorul de servicii pune la dispoziția destinatarului serviciilor modalități de utilizare a mijloacelor electronice adecvate, eficiente și accesibile, care să-i permită să identifice și să corecteze erorile survenite la introducerea datelor înainte de plasarea comenzii.

(3) Furnizorul de servicii poate deroga de la prevederile alin. (1) și (2) numai în situația în care a convenit altfel cu destinatarul serviciilor, cu condiția că niciuna dintre părți nu are calitatea de consumator.

(4) Prevederile alin. (1) lit. a) și ale alin. (2) nu se aplică contractelor încheiate exclusiv prin schimb de mesaje prin poșta electronică sau prin comunicări individuale echivalente.”

18. La articolul 19:

titlul și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Articolul 19. Regimul juridic al contractelor încheiate prin mijloace electronice

(1) Contractul încheiat prin mijloace electronice constă din ofertă și acceptare.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Contractul nu este lipsit de efect sau validitate juridică din cauza încheierii sale prin mijloace electronice.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru validitatea contractelor încheiate prin mijloace electronice nu este necesar consimțămîntul prealabil al părților asupra utilizării mijloacelor electronice.”

la alineatul (3), cuvintele „contractul electronic” se substituie cu cuvintele „contractul încheiat prin mijloace electronice”;

la alineatul (4), cuvintele „contractele electronice” se substituie cu cuvintele „contractele încheiate prin mijloace electronice”;

la alineatul (5), cuvintele „contractul electronic” se substituie cu cuvintele „contractul încheiat prin mijloace electronice”;

la alineatul (6):

partea introductivă va avea următorul cuprins:

„(6) Nu pot fi încheiate prin mijloace electronice:”

la litera b), cuvintele „demnitarilor publici” se substituie cu textul „a reprezentanților profesiilor care implică exercițiul autorității publice în scopul de a produce efecte în privința terților, precum și contractele care necesită autentificare notarială”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) contractele de fidejusiune sau de garanții imobiliare ori mobiliare (ipotecă, gaj) oferite de persoane care acționează în scopuri ce nu țin de activitatea lor comercială sau profesională;”

la litera d), cuvântul „familiar” se substituie cu cuvântul „familiei”.

19. Articolele 20, 21 și 22 se abrogă.

20. Capitolul V va avea următorul cuprins:

„Capitolul V

SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL SERVICIILOR SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

Articolul 23. Obligațiile furnizorilor de servicii

(1) Furnizorii care oferă servicii de acces la internet sau servicii de stocare permanentă a informației au obligația de a pune la dispoziția publicului un instrument (mijloc) ușor accesibil și vizibil care să permită oricărei persoane să aducă la cunoștința furnizorilor de servicii respectivi informații privind desfășurarea de către destinatarii serviciilor, prin intermediul acestor servicii, a activităților ce constituie infracțiuni prevăzute la art. 140, 175¹, 208¹, 279² și 346

din Codul penal. Furnizorii de servicii sînt obligați să comunice prompt autorității publice abilitate despre activitățile ilicite care sînt desfășurate de către destinatarii serviciilor, prin intermediul acestor servicii, după ce asemenea informații le sînt semnalate.

(2) Furnizorii de servicii sînt obligați să comunice prompt autorităților publice abilitate, la cererea acestora, informații care să permită identificarea destinatarilor serviciilor cu care acești furnizori au încheiat contracte privind stocarea permanentă a informației. Informațiile pot fi solicitate de către autoritățile publice abilitate, conform competențelor, numai dacă dețin probe care conduc la concluzia că serviciile oferite de furnizor sînt utilizate de către destinatarii serviciilor pentru desfășurarea unor activități ilicite, inclusiv pentru furnizarea informației ilicite.

(3) Autoritatea publică abilitată căreia furnizorii de servicii sînt obligați să îi comunice informațiile prevăzute la alin. (1) este Ministerul Afacerilor Interne, iar autoritățile publice abilitate cărora furnizorii de servicii sînt obligați să le comunice informațiile prevăzute la alin. (2) sînt Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate și Procuratura Generală.

Articolul 24. Autorități competente

(1) Agenția pentru Protecția Consumatorilor supraveghează respectarea normelor privind protecția consumatorilor în procesele de comercializare a bunurilor și serviciilor prin intermediul mijloacelor electronice.

(2) Controlul legalității prelucrărilor de date cu caracter personal în domeniul comerțului electronic este exercitat de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

(3) Controlul în sfera comerțului electronic este exercitat și de alte autorități în limitele și în conformitate cu competențele stabilite de lege. Procedura de control se efectuează conform prevederilor Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(4) Agenția pentru Protecția Consumatorilor cooperează cu autoritățile competente din alte state în vederea exercitării eficiente a supravegherii și controlului asupra activității furnizorilor de servicii.

Articolul 25. Coduri de conduită

(1) Asociațiile patronale sau asociațiile obștești ale căror domenii de activitate includ protecția consumatorilor, a minorilor sau a persoanelor cu

dizabilități, în colaborare cu Ministerul Economiei și autoritățile competente nominalizate la art. 24, pot elabora coduri de conduită în vederea aplicării corespunzătoare a prevederilor prezentei legi.

(2) Furnizorii de servicii vor informa destinatarii de servicii, în conformitate cu art. 16, despre codurile de conduită relevante elaborate la care furnizorul de servicii subscrie, precum și despre modul în care aceste coduri pot fi consultate prin mijloace electronice.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare după 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 9 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul:

- a) va înainta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- c) va dispune republicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Legii nr. 284/2004 privind comerțul electronic, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele operate prin prezenta lege, dându-se o nouă numerotare elementelor acesteia.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений и дополнений в Закон об электронной торговле № 284/2004

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – В Закон об электронной торговле № 284/2004 (Официальный монитор Республики Молдова, 2004 г., № 138–146, ст. 741), с последующими изменениями и дополнениями, внести следующие изменения и дополнения:

1. Дополнить закон преамбулой следующего содержания:

«Настоящий закон перелагает Директиву Европейского Парламента и Совета 2000/31/ЕС от 8 июня 2000 года о некоторых правовых аспектах услуг информационного общества, в частности электронной торговли, на внутреннем рынке (Директива об электронной торговле), опубликованную в Официальном журнале Европейского Союза L 178 от 17 июля 2000 года.»

2. Статью 1 изложить в следующей редакции:

«Статья 1. Цель и задачи закона

(1) Целью настоящего закона является обеспечение благоприятной нормативной основы для предоставления услуг информационного общества.

(2) Настоящий закон устанавливает принципы регулирования электронной торговли, условия предоставления услуг информационного общества, ответственность поставщиков услуг и посредников, а также принцип поддержки сотрудничества между Республикой Молдова и другими странами в процессе предоставления услуг информационного общества.»

3. В статье 2:

часть (1) признать утратившей силу;

в части (2):

во вводной части слова «на все виды коммерческой деятельности,» заменить словами «на услуги информационного общества,»;

пункт а) изложить в следующей редакции:

«а) виды профессиональной деятельности в сфере правосудия в той мере, в какой они предполагают осуществление прерогатив публичной власти;»;

пункт с) изложить в следующей редакции:

«с) азартные игры с денежными ставками, за исключением рекламных конкурсов и розыгрышей, которые проводятся с целью стимулирования продаж товаров или услуг, плата за участие в которых, если и взимается, служит только для приобретения продвигаемых товаров или услуг;»;

пункты d)–f) признать утратившими силу;

пункт g) изложить в следующей редакции:

«g) договорные отношения между работником и его работодателем;»;

дополнить часть пунктами h) и i) следующего содержания:

«h) продажа личного имущества физическими лицами, не зарегистрированными в качестве предпринимателей;

i) правительственные электронные услуги.»;

дополнить статью частью (2¹) следующего содержания:

«(2¹) Доставка товаров как таковая или предоставление услуг без использования Интернета (офлайн-услуги), а также использование электронной почты или других равнозначных средств индивидуального общения между физическими лицами, действующими в целях, выходящих за рамки их коммерческой или профессиональной деятельности, в том числе использование этих средств для заключения договоров между указанными лицами, не подпадают под действие настоящего закона.»;

часть (3) изложить в следующей редакции:

«(3) Настоящий закон дополняется положениями Закона о защите персональных данных № 133/2011, Закона о платежных услугах и электронных деньгах № 114/2012, Закона об электронной подписи и электронном документе № 91/2014, Закона о защите прав потребителей № 105/2003 и Закона о правах потребителей при заключении договоров № 8/2016.»;

дополнить статью частями (4) и (5) следующего содержания:

«(4) Настоящий закон не затрагивает предусмотренный иными законодательными актами уровень защиты, в частности в области общественного здоровья и интересов потребителей.

(5) Настоящий закон не затрагивает мер, принятых на национальном уровне в целях продвижения культурного и языкового разнообразия и обеспечения защиты плюрализма мнений.».

4. Статью 3 изложить в следующей редакции:

«Статья 3. Применение настоящего закона при предоставлении услуг информационного общества

(1) Настоящий закон применяется к поставщикам услуг, зарегистрированным и/или учрежденным в Республике Молдова, и к предоставляемым ими услугам. Положения настоящего закона, касающиеся защиты прав потребителей, в частности предусмотренные статьями 10 и 11, частями (3)–(6) статьи 16 и статьей 18, применяются соответствующим образом к поставщикам услуг, чья деятельность направлена на Республику Молдова или несколько стран, включая Республику Молдова.

(2) Деятельность поставщика услуг, представленная на его веб-странице или веб-странице посредника, считается направленной на Республику Молдова, если еще до предполагаемого заключения договора с потребителем, проживающим на территории Республики Молдова, соответствующие веб-страницы и глобальная деятельность поставщика достаточно ясно свидетельствуют о его намерении вступить в индивидуальном порядке в торговые отношения с потребителями, проживающими в Республике Молдова или на территории нескольких стран, включая Республику Молдова.

(3) Сочетание по меньшей мере двух элементов, перечень которых не является исчерпывающим, может являться признаком того, что деятельность поставщика услуг направлена на страну проживания потребителя:

- а) международный характер деятельности;
- б) указание нескольких маршрутов с отправной точкой из других стран до местонахождения поставщика услуг;
- с) использование языка или валюты, применяемых обычно в стране потребителя, при условии, что они отличаются от языка или валюты страны местонахождения поставщика услуг, и возможность забронировать или подтвердить бронь именно на этом языке;
- д) оплата соответствующих услуг службы интернет-ссылок с целью облегчения доступа лиц, находящихся в стране проживания потребителя, к веб-странице или к услугам поставщика или посредника;
- е) использование имени домена высшего уровня, отличного от названия страны местонахождения поставщика услуг.

(4) Признаки, являющиеся недостаточными для определения, что деятельность поставщика услуг направлена на страну проживания потребителя:

- а) доступность веб-страницы и/или услуг поставщика либо его посредника в стране, на территории которой проживает получатель;
- б) указание адреса электронной почты и другой контактной информации;
- с) указание языка или валюты, которые обычно используются в стране местонахождения поставщика услуг.»

5. В статье 4:

понятие «агент электронной торговли» исключить;

понятие «коммерческое сообщение» изложить в следующей редакции:

«коммерческое сообщение – сообщение любой формы, предназначенное для прямого или косвенного продвижения товаров, услуг или имиджа предприятия, организации или лица, осуществляющих торговую, промышленную или ремесленную деятельность либо практикующих одну из регулируемых профессий. Не являются коммерческими сообщениями:

- а) информация, предоставляющая прямой доступ к деятельности предприятия, организации или лица, в частности имя домена или адрес электронной почты;
- б) сообщения, связанные с товарами, услугами или имиджем предприятия, организации или лица, составленные независимым образом, особенно в случае, если они предоставляются бесплатно;»;

после понятия «потребитель» дополнить статью следующими понятиями:

«получатель услуг – любое физическое или юридическое лицо, использующее в коммерческих, профессиональных, личных или иных целях услуги информационного общества, в частности для поиска информации или предоставления доступа к ней;

поставщик услуг – физическое или юридическое лицо, осуществляющее предпринимательскую деятельность и предоставляющее в распоряжение определенного или неопределенного круга лиц услуги информационного общества;

поставщик услуг, учрежденный в определенной стране, – поставщик услуг, имеющий постоянное местонахождение на территории определенной страны, который осуществляет свою фактическую экономическую деятельность посредством данного местонахождения в течение неопределенного срока. Место размещения и использования технических и технологических средств, необходимых для предоставления услуги, а также место доступа веб-страницы, посредством которой предоставляется услуга, не являются определяющими для установления местонахождения поставщика услуг. В случае если у поставщика услуг имеется несколько местонахождений, в расчет принимается местонахождение, откуда была предоставлена соответствующая услуга, а в случае, если возникают затруднения по определению конкретного места предоставления услуги, в расчет принимается местонахождение центра деятельности по предоставлению именно этой услуги;»;

понятие «электронные средства» исключить;

дополнить статью следующими понятиями:

«электронная почта – любое текстовое, голосовое, звуковое или графическое сообщение, отправленное посредством сети электронных коммуникаций общего пользования, которое может быть сохранено в сети или окончном оборудовании получателя услуг до его открытия получателем;

услуга информационного общества – любая услуга с целью получения вознаграждения, предоставляемая на расстоянии при помощи электронных средств и по индивидуальному запросу получателя услуги, включая продажу товаров в режиме онлайн. Услуги информационного общества не ограничиваются исключительно услугами, в результате которых заключаются онлайн-договоры, но в той мере, в какой они представляют собой экономическую деятельность, включают и услуги, предоставление которых не оплачи-

вается получателем услуг, например, рассылка информации в режиме онлайн или коммерческих сообщений либо услуги, предоставляющие инструменты поиска, доступа и восстановления данных. Услугами информационного общества являются и услуги, состоящие в передаче информации посредством сети электронных коммуникаций, в обеспечении доступа к сети электронных коммуникаций или размещении информации, предоставляемой получателем услуги. Услуги, которые передаются в режиме «точка–точка», такие как предоставление видеослужб по запросу или рассылка коммерческих сообщений по электронной почте, также являются услугами информационного общества.

В понимании настоящего закона не являются услугами информационного общества следующие виды деятельности:

- а) услуги, оказанные в присутствии поставщика и получателя, даже если при этом предполагается использование электронного оборудования;
- б) услуги, имеющие материальное выражение, даже если они оказываются посредством электронных средств;
- с) услуги, предоставленные без использования сети Интернет (офлайн-услуги), такие как распространение программ на устройствах для хранения данных;
- д) услуги, которые не предоставляются посредством систем электронной обработки и хранения данных, а именно:
 - услуги голосовой телефонии, факс/телекс;
 - услуги, предоставленные посредством голосовой телефонии или факса;
 - прямые продажи по телефону/факсу;
- е) услуги, оказанные путем передачи данных без индивидуального запроса с целью их одновременного получения неограниченным количеством индивидуальных получателей (передача в режиме «точка–многоточка»), такие как:
 - услуги трансляции или ретрансляции аудиовизуальных программных комплексов;
 - телетекст;

услуга, предоставленная на расстоянии, – услуга, оказываемая без одновременного присутствия сторон;

услуга, предоставленная по индивидуальному запросу получателя услуг, – услуга, оказанная путем передачи данных по индивидуальному запросу;

услуга, предоставленная с помощью электронных средств, – услуга, изначально отправленная и полученная по назначению при помощи

электронного оборудования, используемого для обработки (включая цифровое архивирование) и хранения данных, в полном объеме переданная, перемещенная и полученная посредством линий связи, радиоканалов, оптических каналов или других электромагнитных средств.».

6. В статье 5:

в части (1) слова «агентов электронной торговли» заменить словами «поставщиков услуг и получателей услуг»;

часть (2) изложить в следующей редакции:

«(2) Физические и юридические лица имеют равные права на предоставление услуг информационного общества. Не допускается предоставление каких-либо преимуществ или ограничение прав и интересов поставщиков услуг и получателей услуг, за исключением случаев, предусмотренных законом.»;

в части (3) слова «участвующих в электронной торговле,» заменить словами «предоставляющих услуги информационного общества,»;

часть (4) изложить в следующей редакции:

«(4) Деятельность поставщиков услуг и посредников, учрежденных в других странах, которые предоставляют услуги получателям в Республике Молдова, осуществляется в соответствии с международными соглашениями, одной из сторон которых является Республика Молдова, и законодательством страны местонахождения соответствующих поставщиков услуг и посредников.»;

часть (5) признать утратившей силу;

дополнить статью частями (6)–(8) следующего содержания:

«(6) Предоставление услуг информационного общества поставщиком услуг, учрежденным в другой стране, не может быть ограничено на территории Республики Молдова при условии соблюдения им положений национального законодательства.

(7) Положения части (6) не применяются:

а) к авторским и смежным правам, а также к правам промышленной собственности;

- b) к эмиссии электронных денег;
- c) к рекламе организаций коллективного инвестирования в ценные бумаги;
- d) к страховой деятельности;
- e) к свободному выбору сторонами права, применимому к их договору;
- f) к договорным обязательствам, вытекающим из договоров, заключенных потребителями;
- g) к формальному признанию договоров, которые создают или передают права на недвижимое имущество, в случае, если соответствующие договоры подпадают под формальные обязательные положения законов государства, на территории которого находится недвижимое имущество;
- h) к авторизации не запрошенных по электронной почте коммерческих сообщений.

(8) В отступление от положений части (6) уполномоченные органы публичной власти могут принимать меры, необходимые для поддержания общественного порядка, предотвращения, расследования и раскрытия преступлений, осуществления уголовного преследования, защиты несовершеннолетних, для борьбы с призывами в любой форме к розни по признаку расы, пола, религии или национальности, с унижением человеческого достоинства, для защиты здоровья населения, национальной обороны и безопасности, защиты потребителей и инвесторов. Перечисленные меры применяются в соответствии с положениями, установленными действующими законодательными и иными нормативными актами, против любых услуг информационного общества, которые угрожают или представляют серьезный риск нанесения вреда достижению вышеперечисленных целей, а также должны быть соразмерны этим целям.».

7. В части (1) статьи 6 пункты а) и б) изложить в следующей редакции:

- «а) в форме электронного договора в соответствии с положениями Закона об электронной подписи и электронном документе № 91/2014»;
- б) в других формах с использованием электронных средств.».

8. В статье 7:

пункты а) и б) части (1) изложить в следующей редакции:

- «а) поставщиков услуг;
- б) получателей услуг.»;

в части (2) слово «электронными» заменить словом «заключенными».

9. Статью 9 изложить в следующей редакции:

«Статья 9. Процедура инициирования деятельности поставщиков услуг

(1) Право на осуществление деятельности в качестве поставщика услуг не обуславливается получением специальных разрешений или выполнением каких-либо подобных требований.

(2) Положения части (1) не затрагивают условий получения разрешения или лицензии, не касающихся специальным или исключительным образом услуг информационного общества или регулируемых Законом об электронных коммуникациях № 241/2007.

(3) Право на осуществление электронной торговли возникает с момента регистрации юридического лица или индивидуального предпринимателя в Государственной регистрационной палате в соответствии с Законом о государственной регистрации юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 220/2007.

(4) В случае если для продажи товаров, выполнения работ, предоставления услуг необходима лицензия, электронная торговля может осуществляться с момента получения лицензии для данного вида деятельности в соответствии с положениями Закона о регулировании предпринимательской деятельности путем лицензирования № 451/2001.

(5) Использование или освоение объектов интеллектуальной собственности поставщики услуг должны осуществлять в соответствии с законодательством в области интеллектуальной собственности.»

10. Дополнить закон статьей 9¹ следующего содержания:

«Статья 9¹. Защита персональных данных

(1) При обработке персональных данных поставщики услуг обязаны соблюдать режим конфиденциальности данных, принимать технические и организационные меры, необходимые для защиты персональных данных от незаконного или случайного доступа к ним, удаления, изменения, блокирования, копирования, незаконного или неавторизованного распространения, а также от других незаконных действий.

(2) Поставщики услуг должны сообщать о сроках и условиях обработки персональных данных и предоставлять следующую информацию о:

- a) регистрационном номере в качестве оператора персональных данных;
- b) категориях информации, собираемой от потребителя, цели сбора и способе обработки персональных данных;
- c) правах потребителя в качестве субъекта персональных данных, в частности праве на вмешательство или возражение, а также порядке осуществления этих прав;
- d) случаях, когда персональные данные могут быть раскрыты третьим сторонам;
- e) контактном пункте для запросов потребителей, касающихся их персональных данных;
- f) механизмах и способе мониторинга деятельности потребителей в режиме онлайн (*cookie*) в целях маркетинга, процедуре получения согласия в подобных случаях;
- g) праве на отказ от сбора персональных данных поставщиком услуг;
- h) способе отзыва согласия.

Поставщик услуг может предоставить также общую информацию об организаторских и технических мерах, принимаемых для защиты персональных данных потребителей.

(3) В случае необходимости обработка персональных данных в целях предотвращения, расследования и выявления незаконных действий, связанных с услугами информационного общества, осуществляется без согласия лица, к которому данные относятся.

(4) Если потребитель сочтет, что имело место нарушение его прав на защиту персональных данных, он может обратиться с жалобой в национальный орган по защите персональных данных, который без ущемления полномочий других органов публичной власти должен осуществить контроль соблюдения законности операций по обработке персональных данных и проинформировать потребителя согласно положениям статьи 27 Закона о защите персональных данных № 133/2011.».

11. Статью 10 изложить в следующей редакции:

«Статья 10. Получатели услуг

Получатели услуг несут в соответствии с законом ответственность за содержание информации, по их запросу переданной и хранящейся посредством сетей электронных коммуникаций поставщиками услуг.».

12. В статье 11:

наименование статьи изложить в следующей редакции:

«Статья 11. Информирование получателей услуг»;

вводную часть части (1) изложить в следующей редакции:

«(1) Поставщик услуг обязан предоставлять получателям услуг и государственным контрольным органам свободный, прямой и постоянный доступ к достоверной информации о себе в электронной форме на румынском языке. По собственной инициативе данная информация может быть предоставлена дополнительно и на любом другом широко используемом языке. Эта информация должна включать следующие сведения:»;

в пункте а) изменение касается только текста на государственном языке;

пункт б) изложить в следующей редакции:

«б) государственный идентификационный номер (IDNO);»;

дополнить часть пунктами d¹) и d²) следующего содержания:

«d¹) для регулируемых профессий – документы о получении профессионального образования, профессиональная организация или подобное учреждение, в котором зарегистрирован поставщик, указание профессиональных требований, применяемых к соответствующей профессии, и порядок получения доступа к ним;

d²) код НДС;»;

в пункте g¹) слова «сведения о правах потребителей, а также» исключить;

дополнить часть пунктами g²) и g³) следующего содержания:

«g²) срок оплаты;

g³) срок действия предложения и цены;»;

в пункте h) слова «агентов электронной торговли.» заменить словами «поставщиков услуг и получателей услуг.»;

в части (2) слова «от агента электронной торговли» и «об агенте электронной торговли,» заменить соответственно словами «от поставщика услуг» и «о поставщике услуг,»;

в части (3) слова «Агенты электронной торговли» заменить словами «Поставщики услуг».

13. В статье 12:

часть (2) изложить в следующей редакции:

«(2) Посредник в электронной торговле обязан обеспечивать целостность и конфиденциальность сообщений, переданных посредством сетей электронных коммуникаций общего пользования, управляемых посредником, и информации об услугах электронных коммуникаций, предоставляемых обществу посредником, за исключением случаев, предусмотренных законом.»;

часть (4) изложить в следующей редакции:

«(4) Посредник в электронной торговле не обязан контролировать или проверять достоверность передаваемых, получаемых и хранимых сообщений, информации и документов, а также их соответствие законодательству, если иное не предусмотрено договором, заключенным им с поставщиком или получателем услуг.».

14. Дополнить закон главой II¹ следующего содержания:

«Глава II¹

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПОСТАВЩИКОВ УСЛУГ

Статья 12¹. Общие принципы

(1) Нарушение поставщиками услуг положений настоящего закона влечет, по обстоятельствам, гражданскую, уголовную или правонарушительную ответственность согласно закону.

(2) Поставщики услуг несут ответственность за предоставленную по собственной инициативе или от своего имени информацию.

(3) Поставщики услуг освобождаются от обязанности отслеживать переданную или хранящуюся информацию при предоставлении услуг, преду-

смотренных статьями 12²–12⁴, а также от обязанности активного поиска фактов или обстоятельств, свидетельствующих о незаконном характере деятельности.

Статья 12². Посредничество при простой передаче

(1) В случае если услуга информационного общества состоит в передаче посредством сети электронных коммуникаций информации, предоставленной получателем услуг, или в обеспечении доступа к сети электронных коммуникаций, поставщик услуг не несет ответственности за переданную информацию при условии, что он:

- а) не инициировал передачу;
- б) не выбирал получателя передачи;
- в) не выбирал или не вносил изменений в содержание информации, являющейся объектом передачи.

(2) Действия по передаче информации и обеспечению доступа к сетям электронных коммуникаций, предусмотренные частью (1), включают автоматическое промежуточное и переходное хранение переданной информации в течение времени, необходимого для хранения исключительно с целью ее передачи в сеть электронных коммуникаций, при условии, что длительность хранения не превышает разумных сроков передачи информации.

(3) Положения частей (1) и (2) не влияют на возможность судебной инстанции или уполномоченного органа публичной власти принять меры по предупреждению или пресечению нарушения в соответствии с положениями законодательства.

Статья 12³. Временное хранение информации

В случае если услуга информационного общества состоит в передаче посредством сети электронных коммуникаций информации, предоставленной получателем соответствующей услуги, поставщик услуг не несет ответственности за автоматическое промежуточное и временное хранение переданной информации, выполняемое исключительно с целью обеспечения непрерывной передачи информации другим получателям услуги по их запросу (формы хранения, именуемые *caching*), при условии, что поставщик услуг:

- а) не вносит изменений в информацию;
- б) выполняет условия доступа к информации;
- в) соблюдает общепризнанные и применяемые в данной сфере нормы по обновлению информации;

d) не препятствует законному использованию общепризнанных и применяемых в данной сфере технологий в целях сбора данных по применению информации;

e) незамедлительно принимает меры с целью удаления хранимой информации или блокирования доступа к ней после получения сведений о том, что информация из начального источника передачи была удалена из сети или доступ к ней заблокирован, либо по решению судебной инстанции или уполномоченного органа публичной власти, распорядившегося в соответствии с положениями законодательства об удалении соответствующей информации или о блокировании доступа к ней.

Статья 12⁴. Постоянное хранение информации

(1) В случае если услуга информационного общества состоит в хранении информации, предоставленной получателем услуги, поставщик услуг не несет ответственности за хранимую информацию по запросу соответствующего получателя услуги (формы хранения, именуемые *hosting*) при условии, что поставщик услуг не располагает сведениями о том, что деятельность или хранящаяся информация незаконна, и в отношении исков о возмещении ущерба не осведомлен о фактах или обстоятельствах, свидетельствующих о незаконном характере соответствующей деятельности или информации.

(2) Поставщик услуг обязан незамедлительно принять меры по удалению информации или блокированию доступа к ней с момента обнаружения незаконного характера деятельности или хранящейся информации.

(3) Считается, что поставщик услуг осведомлен о незаконном характере деятельности или хранящейся информации либо о фактах или обстоятельствах, свидетельствующих о явной незаконности соответствующей деятельности или информации, в случае, если поставщик:

a) получает в письменной форме решение судебной инстанции или уполномоченного органа публичной власти, вынесенное в соответствии с положениями законодательства, в котором констатируется незаконный характер деятельности или специфической информации, хранящейся на серверах поставщика или на подконтрольных ему серверах, с требованием удалить соответствующую веб-страницу или заблокировать доступ к ней;

b) получает письменное уведомление (в оригинале) от заинтересованного лица, в котором последнее сообщает под свою ответственность, что определенная деятельность или специфическая информация, хранящаяся на серверах поставщика или на подконтрольных ему серверах, является незаконной, с требованием удалить соответствующую веб-страницу или заблокировать доступ к ней.

(4) Уведомление, указанное в пункте б) части (3), считается действительным, если содержит следующие сведения:

- а) дату уведомления;
- б) фамилию, имя, место проживания, гражданство, дату и место рождения, место работы в случае, если уведомляющая сторона является физическим лицом; название, организационно-правовую форму, юридический адрес, фамилию и имя администратора (руководителя), если уведомляющая сторона является юридическим лицом;
- в) фамилию, имя и место проживания получателя уведомления или – в случае юридического лица – название и юридический адрес;
- г) описание оспариваемых фактов и точное местонахождение;
- д) причины, по которым данная информация должна быть удалена или заблокирована, включая ее указание и доказательства, свидетельствующие о предполагаемых фактах;
- е) копию письма, адресованного автору или издателю оспариваемой информации или деятельности, с требованием удалить или заблокировать информацию либо доказательства невозможности установления контактов с автором.

(5) После получения уведомления, указанного в пункте б) части (3), поставщик услуг без необоснованного промедления отсылает уведомление получателю услуг, которому оказывает услуги по хранению соответствующей веб-страницы. Получатель услуг без необоснованного промедления сообщает в письменной форме поставщику услуг о своем согласии или несогласии с поступившим требованием. В случае получения поставщиком услуг несогласия получателя соответствующей услуги в течение 10 рабочих дней со дня отправки уведомления, указанного в пункте б) части (3), он освобождается от обязанности удалить соответствующую веб-страницу или заблокировать доступ к ней. По требованию заинтересованного лица судебная инстанция вправе обязать поставщика удалить соответствующую веб-страницу или заблокировать доступ к ней. В случае получения поставщиком услуг письменного согласия получателя соответствующей услуги или отсутствия ответа в течение 10 рабочих дней со дня отправки уведомления, указанного в пункте б) части (3), поставщик услуг обязан незамедлительно удалить соответствующую веб-страницу или заблокировать доступ к ней.

(6) Положения части (1) не применяются в случае, если получатель услуги действует под руководством или под контролем поставщика услуг.»

15. В статье 16:

часть (1) признать утратившей силу;

дополнить статью частями (4)–(6) следующего содержания:

«(4) За исключением случая, когда стороны, не являющиеся потребителями, договариваются на иных условиях, поставщик услуг обязан довести до получателя услуг перед размещением им заказа изложенную понятными словами четко и недвусмысленно следующую информацию:

а) технические этапы, которые следует пройти для заключения договора;

б) будет ли договор после заключения сохранен поставщиком и будет ли договор доступен;

в) предоставленные поставщиком услуг получателю услуг технические средства, позволяющие выявлять и исправлять ошибки, допущенные при введении данных, перед размещением заказа;

г) доступные языки для заключения договора;

д) соответствующие этические кодексы, которыми руководствуется поставщик услуг, а также информацию о возможностях ознакомления с этими кодексами с помощью электронных средств;

е) другие условия, предусмотренные действующим законодательством.

(5) Условия договора и общие положения должны предоставляться получателю услуг способом, позволяющим ему их хранить и воспроизводить.

(6) Положения части (4) не применяются к договорам, заключенным исключительно путем обмена сообщениями по электронной почте или посредством равнозначного индивидуального общения.»

16. Наименование главы IV изложить в следующей редакции:

«Глава IV

ПРАВОВОЙ РЕЖИМ ДОГОВОРА, ЗАКЛЮЧЕННОГО С ПОМОЩЬЮ ЭЛЕКТРОННЫХ СРЕДСТВ».

17. Статью 18 изложить в следующей редакции:

«Статья 18. Размещение заказа

(1) В случае если получатель услуг размещает заказ с помощью электронных средств, выполняются следующие условия:

а) поставщик услуг должен подтвердить без необоснованного промедления с помощью электронных средств получение информации о заказе, включая согласие получателя услуг или его отказ от заказа;

б) информация о заказе, а также подтверждение о его получении признаются принятыми после того, как стороны, которым она адресована, обмениваются информацией утвердительного характера.

(2) Поставщик услуг предоставляет получателю услуг способы использования соответствующих эффективных и доступных электронных средств, позволяющих ему выявлять и исправлять ошибки, допущенные при введении данных, перед размещением заказа.

(3) Поставщик услуг может отступать от положений частей (1) и (2) только в случае особой договоренности с получателем услуг при условии, что ни одна из сторон не является потребителем.

(4) Положения пункта а) части (1) и части (2) не применяются к договорам, заключенным исключительно путем обмена сообщениями по электронной почте или посредством равнозначного индивидуального общения.».

18. В статье 19:

наименование и часть (1) изложить в следующей редакции:

«Статья 19. Правовой режим договоров, заключенных с помощью электронных средств

(1) Договор, заключенный с помощью электронных средств, состоит из оферты и акцепта.»;

дополнить статью частью (1¹) следующего содержания:

«(1¹) Договор не утрачивает юридической силы или действительности вследствие его заключения с помощью электронных средств.»;

часть (2) изложить в следующей редакции:

«(2) Для действительности договоров, заключенных с помощью электронных средств, не требуется предварительного согласия сторон на использование электронных средств.»;

в части (3) слова «Электронный договор» заменить словами «Договор, заключенный с помощью электронных средств.»;

в части (4) слова «электронных договоров» заменить словами «договоров, заключенных с помощью электронных средств.»;

в части (5) слова «Электронный договор» заменить словами «Договор, заключенный с помощью электронных средств,»;

в части (6):

вводную часть изложить в следующей редакции:

«(6) Не могут быть заключены с помощью электронных средств:»;

в пункте б) слова «государственных служащих;» заменить словами «представителей профессий, осуществляющих государственные полномочия, в целях воздействия на третьих лиц, а также договоры, требующие нотариального заверения;»;

пункт с) изложить в следующей редакции:

«с) договоры о поручительстве или залоге движимого или недвижимого имущества (ипотека, залог), предоставленном лицами, действующими в целях, не связанных с их торговой или профессиональной деятельностью;».

19. Статьи 20, 21 и 22 признать утратившими силу.

20. Главу V изложить в следующей редакции:

«Глава V

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛЬ УСЛУГ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА

Статья 23. Обязанности поставщиков услуг

(1) Поставщики, оказывающие услуги доступа в Интернет или постоянного хранения информации, обязаны предоставлять в распоряжение общественности доступные и видимые инструменты (средства), позволяющие любому лицу доводить до сведения соответствующих поставщиков услуг информацию об осуществляемых видах деятельности, составляющих предусмотренные статьями 140, 175¹, 208¹, 279² и 346 Уголовного кодекса преступления, совершенные получателями услуг посредством этих услуг. Поставщики услуг после получения подобной информации обязаны незамедлительно информировать уполномоченные органы публичной власти о незаконной деятельности, осуществляемой получателями услуг посредством этих услуг.

(2) Поставщики услуг обязаны оперативно сообщать уполномоченным органам публичной власти по их запросу информацию, позволяющую идентифицировать получателей услуг, с которыми поставщики услуг заключили договоры о постоянном хранении информации. Информация может запрашиваться уполномоченными органами публичной власти в соответствии с их компетенциями только в случае, если у них есть доказательства, позволяющие сделать вывод, что услуги, предоставленные поставщиком, используются получателем услуг для осуществления незаконной деятельности, включая передачу незаконной информации.

(3) Уполномоченным органом публичной власти, которому поставщики услуг обязаны сообщать информацию, предусмотренную частью (1), является Министерство внутренних дел, а уполномоченными органами публичной власти, которым поставщики услуг обязаны сообщать информацию, предусмотренную частью (2), являются Министерство внутренних дел, Служба информации и безопасности и Генеральная прокуратура.

Статья 24. Компетентные органы

(1) Агентство по защите прав потребителей следит за соблюдением норм по защите прав потребителей в процессе продажи товаров и предоставления услуг с помощью электронных средств.

(2) Контроль законности обработки персональных данных в сфере электронной торговли осуществляется Национальным центром по защите персональных данных.

(3) Контроль в сфере электронной торговли осуществляется и другими органами в пределах и в соответствии с полномочиями, установленными законом. Процедура контроля выполняется согласно положениям Закона о государственном контроле предпринимательской деятельности № 131/2012.

(4) Агентство по защите прав потребителей сотрудничает с уполномоченными органами других стран в целях осуществления эффективного надзора и контроля над деятельностью поставщиков услуг.

Статья 25. Этические кодексы

(1) Ассоциации патронатов или общественные объединения, осуществляющие деятельность в области защиты прав потребителей, несовершеннолетних или лиц с ограниченными возможностями, вправе разрабатывать в сотрудничестве с Министерством экономики и другими компетентными ор-

ганами, перечисленными в статье 24, этические кодексы с целью соответствующего применения положений настоящего закона.

(2) Поставщики услуг должны информировать получателей услуг в соответствии со статьей 16 о разработанных надлежащих этических кодексах, которыми руководствуется поставщик услуг, а также о возможностях ознакомления с этими кодексами с помощью электронных средств.».

Ст. II. – (1) Настоящий закон вступает в силу по истечении девяти месяцев со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова.

(2) Правительству в девятимесячный срок со дня опубликования настоящего закона:

а) представить Парламенту предложения по приведению действующего законодательства в соответствие с настоящим законом;

б) привести свои нормативные акты в соответствие с настоящим законом;

в) обеспечить повторное опубликование в Официальном мониторе Республики Молдова Закона об электронной торговле № 284/2004, с последующими изменениями и дополнениями, в том числе внесенными настоящим законом, с перенумерацией составных элементов.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA
rezultatelor examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic (nr.450 din 01.12.2016)

(pentru lectura II)

Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare	Textul părții constitutive a proiectului de lege propus	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării
1	2	3	4
I.		<p><u>Direcția generală juridică</u> Observații de ordin general Potrivit art.13 alin.(2) din Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ. Reținem, că nota informativă la propunerea legislativă nu face referință la actul de analiză a impactului de reglementare. Este de notat că, pct.23 din lit.A a cap.IV din Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova 2016-2018 prevede neadmiterea adoptării actelor legislative fără analiza impactului de reglementare.</p> <p>În contextul reglementărilor citate, urmează a se prezenta actul de analiză a impactului de reglementare asupra inițiativei legislative supuse examinării.</p>	<p>Se acceptă. Elaborarea proiectului de lege a fost precedată de elaborarea și examinarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR). AIR –ul a fost avizat pozitiv de Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător. Nota informativă a fost completată cu mențiunea respectivă.</p>

<p>Articolul 1. Scopul legii (1) Crearea cadrului juridic pentru efectuarea comerțului electronic, stabilirea principiilor de reglementare și susținere de către stat a activității în domeniul comerțului electronic, precum și stabilirea regimului juridic al contractelor și comunicărilor electronice privind vânzarea bunurilor, executarea lucrărilor sau prestarea serviciilor. (2) Prezentarea și stabilirea modului de utilizare a informației în formă electronică în cadrul relațiilor ce apar între participanții la comerțul electronic.</p>	<p>Articolul 1. Scopul și obiectivele legii (1) Scopul prezentei legi este asigurarea unui cadru normativ favorabil pentru prestarea serviciilor societății informaționale. (2) Prezentă lege are următoarele obiective de bază: stabilirea principiilor de reglementare a comerțului electronic, stabilirea condițiilor de furnizare a serviciilor societății informaționale, stabilirea răspunderii furnizorilor de servicii și intermediarilor, crearea premisei pentru prevenirea litigiilor și susținerea cooperării între Republica Moldova și alte state în procesele de prestare a serviciilor informaționale.”</p>	<p>Art.1, ali(2) sintagma ” crearea premisei pentru prevenirea litigiilor și” se exclude, după cuvintele ”prestare a serviciilor” se introduce cuvântul ”societății”.</p> <p>Directiva Obiectivul prezentei directive este de a crea un cadru juridic pentru a asigura libera circulație a serviciilor societății informaționale între statele membre și nu de a armoniza domeniul dreptului penal ca atare. Cooperarea cu țările terțe trebuie consolidată în sectorul comerțului electronic, în special cu țările candidate, cu țările în curs de dezvoltare și alți parteneri comerciali ai Uniunii Europene</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 2. Sfera de aplicare a legii (3) Modul de utilizare în comerțul electronic a documentului electronic se reglementează de lege.</p>	<p>Articolul 2: alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Legii nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legii nr. 91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, Legii nr. 8 din 26 februarie 2016 privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor și Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.”;</p>	<p>Directia generală juridică</p> <p>La pct.3: - propunem excluderea alin.(3), acesta având un caracter declarativ.</p>	<p>Nu se acceptă. Referința la legile nominalizate în alin. (3) al articolului 2 face legătura între Legea nr. 284/2004 și alte acte legislative care au tangență. Această legătură permite eliminarea întrebărilor legate de aplicarea legii. Totodată, această referință a fost solicitată de reprezentanții mediului de afaceri. O referință la alte legi</p>

	<p>se completează cu alineatele 4), 5) și 6) cu următorul cuprins:</p>	<p>sintagma „se completează cu alineatele 4), 5) și 6)” se va substitui cu sintagma „se completează cu alineatele 4) și 5)”, deoarece în textul proiectului de lege sunt propuse doar două alienate.</p>	<p>conține și legea similară a României.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 2. Sfera de aplicare a legii</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi ead persoanele fizice și juridice, inclusiv străine, care participă la comerțul electronic.</p> <p>(2) Prezenta lege se aplică oricărui tip de activitate comercială comercială serviciilor societății informaționale, cu excepția următoarelor:</p> <p>a) activitatea notarilor, în măsura în care această presupune o participare directă la exercitarea atribuțiilor lor; a) activitățile profesionale conexe sectorului justiției, în măsura în care acestea implică exercitarea prerogativelor de putere publică;”;</p> <p>b) activitățile de reprezentare juridică în fața instanțelor de judecată și a organelor de urmărire penală;</p> <p>c) jocurile de noroc cu eștiguri bănești, loteriile și pariurile; jocurile de noroc care implică mize în bani, loteriile și tranzațiile de tip pariu ale căror miză are valoare monetară, pariurile și jocurile promoționale care au drept</p>	<p>Articolul 2. Sfera de aplicare a legii</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi ead persoanele fizice și juridice, inclusiv străine, care participă la comerțul electronic.</p> <p>(2) Prezenta lege se aplică oricărui tip de activitate comercială comercială serviciilor societății informaționale, cu excepția următoarelor:</p> <p>a) activitatea notarilor, în măsura în care această presupune o participare directă la exercitarea atribuțiilor lor; a) activitățile profesionale conexe sectorului justiției, în măsura în care acestea implică exercitarea prerogativelor de putere publică;”;</p> <p>b) activitățile de reprezentare juridică în fața instanțelor de judecată și a organelor de urmărire penală;</p> <p>c) jocurile de noroc cu eștiguri bănești, loteriile și pariurile; jocurile de noroc care implică mize în bani, loteriile și tranzațiile de tip pariu ale căror miză are valoare monetară, pariurile și jocurile promoționale care au drept</p>	<p>Deputatul Stefan CREANGĂ</p> <p>Litera c) sintagma ”loteriile și tranzațiile de tip pariu ale căror miză are valoare monetară, pariurile” se exclude.</p> <p>Directiva stabilește ”Excluderea jocurilor pe bani din sfera de aplicare a prezentei directive se referă numai la</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>tranzacțiile de tip pariu ale căror miză are valoare monetară, pariurile, cu excepția concursurilor și jocurilor promoționale care au drept scop încurajarea vânzării de bunuri sau servicii și pentru care plățile, dacă se efectuează, servesc numai pentru achiziționarea bunurilor sau serviciilor promovate.”</p> <p>d) activitățile care se efectuează prin intermediul serviciilor de telefonie vocală, telefax, telex;</p> <p>e) serviciile de radiodifuziune, inclusiv de teletext;</p> <p>f) serviciile de telefonie vocală, telefax sau telex;</p> <p>g) seimbul de informații prin poșta electronică sau prin alte mijloace de comunicare individuală echivalente între persoane care acționează în seopuri străine activității lor eomereiale-relația contractuală dintre un angajat și angajatorul său.”;</p>	<p>scop încurajarea vânzării de bunuri sau servicii și pentru care plățile, dacă se efectuează, servesc numai pentru achiziționarea bunurilor sau serviciilor promovate.”</p> <p>d) activitățile care se efectuează prin intermediul serviciilor de telefonie vocală, telefax, telex;</p> <p>e) serviciile de radiodifuziune și televiziune, inclusiv de teletext;</p> <p>f) serviciile de telefonie vocală, telefax sau telex;</p> <p>g) seimbul de informații prin poșta electronică sau prin alte mijloace de comunicare individuală echivalente între persoane care acționează în seopuri străine activității lor eomereiale-relația contractuală dintre un angajat și angajatorul său.”;</p>	<p>jocurile de noroc, loteriile și tranzacțiile de tip pariu a căror miză are valoare monetară. Aceasta nu se referă la concursurile sau jocurile promoționale care au drept scop încurajarea vânzării de bunuri sau de servicii și pentru care plățile, în cazul în care se efectuează, servesc numai pentru achiziționarea bunurilor sau serviciilor promovate.</p> <p>Litera f) se exclude. Este repetată la art.4, litera d)</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 3. Cadru juridic (1) Comerțul electronic este reglementat de Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, precum și de alte acte legislative și acte normative ale Guvernului și reglementează raporturile</p>	<p>Articolul 3 va avea următorul cuprins: ”Articolul 3. Aplicarea prezentei legi în cazul serviciilor societății informaționale (1) Prezenta lege se aplică furnizorilor de servicii stabiliți în Republica Moldova și serviciilor oferite de aceștia. Prevederile</p>	<p>Directia generală juridică La pct.4, la alin.(1), sintagma „stabiliți în Republica Moldova” urmează a fi revizuită în coroborare cu prevederile Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali nr.220/2007, care stabilește procedura</p>	<p>Se acceptă parțial. Se propune includerea sintagmei ” înregistrați și/sau stabiliți” . Noțiunea (și definiția noțiunii) de „furnizor de servicii stabilit într-un stat” este preluată din art. 2 lit. (c) din Directiva</p>

~~aferente comerțului și activității de întreprinzător.~~
~~(2) Dacă în acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte norme decît cele prevăzute în prezenta lege, se aplică normele acordurilor internaționale.~~

prezentei legi ce țin de protecția consumatorului, și în particular cele care se regăsesc în art. 10, 11 și 16 alin. (3)-(6) și art. 18 din prezenta lege, se aplică în modul corespunzător furnizorilor de servicii care își direcționează activitatea către Republica Moldova sau mai multe state, inclusiv Republica Moldova.

înregistrării de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali.

2000/31/CE: „furnizor de servicii stabilit într-un stat - furnizor de servicii avînd un sediu stabil pe teritoriul unui stat și care desfășoară efectiv o activitate economică utilizînd acel sediu stabil pe teritoriul unui stat, pentru o perioadă nedeterminată; locul în care sunt amplasate și utilizate mijloacele tehnice și tehnologice necesare furnizării serviciului, precum și locul în care site-ul prin intermediul căruia se furnizează serviciul poate fi accesat, nu sunt determinante pentru a stabili sediul furnizorului. În cazul în care furnizorul de servicii are mai multe sedii, se va lua în calcul sediul din care este furnizat serviciul respectiv, iar în cazul în care este dificil de stabilit din care sediu a avut loc furnizarea serviciului respectiv, se va lua în calcul sediul în care furnizorul are centrul activităților pentru serviciul în cauză”.
După cum se vede din această definiție, sensul cuvîntului „stabilit” nu se suprapune întocmai cu sensul cuvîntului „înregistrat”, având un sens mai larg.

Articolul 4. Noțiuni principale
serviciu al societății informaționale

– orice serviciu prestat în scopul obținerii unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la cererea individuală a destinatarului serviciului, inclusiv vânzări de bunuri online. Serviciile societății informaționale nu se limitează exclusiv la servicii în urma cărora se încheie contracte online, ci, în măsura în care acestea reprezintă o activitate economică, se extind la servicii care nu sînt remunerate de cei care le primesc, cum ar fi serviciile care furnizează informații online ori comunicări comerciale sau cele care furnizează instrumente de căutare, accesare și recuperare a datelor. Serviciile societății informaționale reprezintă, de asemenea, serviciile care constau în transmiterea informațiilor printr-o rețea de comunicații, furnizarea accesului la o rețea de comunicații sau în găzduirea informațiilor furnizate de un **beneficiar** al serviciului. Serviciile care sînt transmise punct cu punct, cum sînt video la cerere sau furnizarea de comunicări comerciale prin poșta electronică, de asemenea, sînt servicii ale societății informaționale;

serviciu furnizat la solicitarea individuală a beneficiarului serviciilor – serviciu prestat prin transmiterea datelor în urma solicitării individuale.

Nu constituie servicii ale societății informaționale, în sensul prezentei legi, următoarele activități:

- a) serviciile furnizate în prezența fizică a furnizorului și a **beneficiarului**, chiar dacă acest lucru presupune utilizarea echipamentului electronic;
- b) serviciile cu un conținut

Deputatul Stefan CREANGĂ

La noțiunile "serviciu al societății informaționale" și serviciu furnizat la solicitarea individuală a beneficiarului serviciilor se propune substituirea cuvîntului "beneficiar", cu cuvîntul "destinatar"

"Beneficiar" nu este definită, în textul legii sînt utilizate noțiunile de consumator sau destinatar. În modificările propuse la art.11 "cumpărătorul și beneficiarul" se substituie cu "destinatarul serviciului".

Se acceptă.
Cuvîntul „beneficiar” se substituie cu cuvîntul „destinatar”.

	<p>material, chiar dacă sînt furnizate prin intermediul dispozitivelor electronice;</p> <p>c) serviciile prestate fără utilizarea rețelei de Internet (serviciile off-line), cum ar fi distribuirea de programe pe dispozitive de stocare;</p> <p>d) serviciile care nu sînt furnizate prin intermediul sistemelor de prelucrare și stocare electronică a datelor, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - serviciile de telefonie vocală, serviciile de fax/telex; - serviciile prestate prin telefonie vocală sau fax; - comercializarea directă prin telefon/fax; e) serviciile furnizate prin transmiterea de date, fără solicitare individuală, în scopul recepționării simultane de către un număr nelimitat de beneficiari individuali (transmisie punct-multipunct), cum ar fi: - serviciile de difuzare sau retransmisie a serviciilor de programe audiovizuale; - teletextul (de televiziune)." 		
<p>Articolul 5. Principiile de bază ale comerțului electronic</p> <p>(1) Activitatea agenților comerțului electronic este desfășurată pe baza următoarelor principii:</p> <p>a) activitatea agenților este desfășurată în concordanță cu principiile concurenței libere și loiale, cu respectarea legislației.</p> <p>(2) Persoanele fizice și juridice au drepturi egale în ceea ce privește:</p>	<p>Articolul 5:</p> <p>în textul articolului, cuvintele „agenților comerțului electronic” se substituie cu cuvintele „furnizorilor de servicii și destinatarii serviciilor”;</p> <p>la alineatul (2), cuvintele „desfășurarea activității comerciale în cadrul comerțului electronic” se substituie cu cuvintele „furnizarea serviciilor societății informaționale”;</p> <p>la alineatul (3), cuvintele „participă la comerțul electronic” se substituie cu cuvintele „furnizează servicii ale societății informaționale”;</p>	<p>Directia generală juridică</p> <p>La pct.6, considerăm că sintagma „agenților comerțului economic” necesită a fi substituită cu sintagma „furnizorilor de servicii și destinatarii serviciilor” în întreg cuprinsul Legii nr.284/2004 (spre exemplu la art.11 alin.(1) lit.h).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificarea propusă la art. 5 (pct. 6) este deja prevăzută în proiect, iar alin. (1) al art. 11 în proiectul de lege este expus în altă redacție (pct. 12).</p>

<p>ce privește desfășurarea activității comerciale în cadrul comerțului electronic furnizarea serviciilor societății informaționale . Acordarea anumitor priorități sau limitarea drepturilor și intereselor agenților comerțului electronic, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, nu se admite.</p> <p>(3) Activitatea persoanelor fizice și juridice care participă la comerțul electronic furnizează servicii ale societății informaționale nu se limitează la anumite teritorii sau categorii de bunuri, lucrări sau servicii, dacă contractul sau legea nu prevede altfel.</p>			<p>Articolul 6. Contractele în comerțul electronic</p> <p>(1) Contractele în comerțul electronic pot fi încheiate:</p> <p>a) sub formă de contract electronic; , în conformitate cu prevederile Legii nr. 91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și semnătura electronică și documentul electronic;”;</p> <p>b) sub altă formă prevăzută de lege sub altă formă, cu utilizarea echipamentelor electronice.</p> <p>(2) Față de contractele</p>	<p>Articolul 6 alineatul (1): litera a) se completează în final cu următorul text: „, în conformitate cu prevederile Legii nr. 91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic;”; litera b) va avea următorul cuprins: „b) sub altă formă, cu utilizarea echipamentelor electronice.”</p>	<p>Directia generală juridică La pct.7, completarea propusă la alin.(1) lit.a) nu se încadrează în obiectul reglementat prin această normă. Art.1 din Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, statuează că, prezenta lege stabilește regimul juridic al semnăturii electronice și al documentului electronic, inclusiv cerințele principale față de valabilitatea acestora și cerințele principale față de serviciile de certificare. Astfel, luând în considerare scopul reglementat de Legea nr.91/2014, contractele electronice nu pot fi încheiate în</p>	<p>Se accept parțial. Conform art. 210 alin. (2) Cod civil, „în cazul în care, conform legii sau învoielii între părți, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atât prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părți, cât și printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat”.</p> <p>Mai departe, alin. (3) din</p>
---	--	--	--	--	---	--

<p>încheiate în cadrul comerțului electronic se aplică legislația civilă.</p>		<p>conformitate cu prevederile Legii nr.91/2014.</p>	<p>același articol prevede că „Utilizarea mijloacelor tehnice la semnarea actului juridic este permisă în cazul și în modul stabilit de lege ori prin acordul părților”. Contractul electronic, în conformitate cu definiția, Codul civil și art. 14,15 din Legea nr. 91 din 29.05.2014, este o totalitate de documente electronice. Prin urmare, referința la Legea nr. 91 este logică.</p>
<p>Articolul 11. Informarea cumpărătorilor și a beneficiarilor destinatarilor serviciilor (1) Agentul comerțului electronic este obligat să asigure celorlalți subiecți ai comerțului electronic și organelor de control ale statului accesul la informația autentică despre sine în formă electronică, în limba moldovenească, iar, după caz, în altă limbă. Informația va cuprinde următoarele date:</p>	<p>Articolul 11: în titlu, cuvintele „cumpărătorilor și a beneficiarilor” se substituie cu cuvintele „destinatarii serviciilor”; alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Furnizorul de servicii este obligat să asigure destinatarilor serviciilor și organelor de control ale statului accesul ușor, direct și permanent la informația autentică despre sine în format electronic, în limba română. Din propria inițiativă, informația poate fi expusă suplimentar și în altă limbă pe larg utilizată.”</p>	<p>Directia generală juridică La pct.12, la alin.(1), sintagma „în limba română” necesită a fi reformulată, pentru a fi în corespundere cu art.13 din Constituție.</p>	<p>Nu se acceptă. S-a făcut referință la limba română, din considerentul că în clasificatorul internațional al limbilor nu este stipulată „limba moldovenească”. În formula propusă prevederea respectivă va fi clară pentru toți furnizorii și destinatarii serviciilor societății informaționale, inclusiv pentru cei externi.</p>

<p>de locațiune sau arendă;</p> <p>b) contracte a căror încheiere necesită, conform legislației, participarea instanțelor de judecată, autorităților administrației publice sau demnitărilor publice</p>	<p>de a produce efecte în privința terților, precum și contractelor care necesită autentificare notarială”;</p> <p>litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) contractele de fidejusiune sau de garanții imobiliare sau mobiliare (ipotecă, gaj) oferite de persoane care acționează în scopuri care nu intră în cadrul activității lor comerciale sau profesionale”;</p> <p>la litera d), cuvântul „familiar” se substituie cu cuvântul „familiei”.</p>	<p>obligății civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile”. De aceea, terminologia propusă prin proiectul de lege necesită a fi revizuită în coroborare cu terminologia utilizată în Codul Civil, astfel fiind în conformitate cu prevederile art.19 din Legea nr.780/2001.</p>	<p>veghează ca sistemul lor juridic să facă posibilă încheierea contractelor prin mijloace electronice. Statele membre veghează în special ca regimul juridic aplicabil procesului contractual să nu creeze obstacole în calea utilizării contractelor electronice și să nu conducă la lipsirea de efect și de validitate juridice a contractelor din cauza încheierii lor prin mijloace electronice.</p> <p>(2) Statele membre pot prevedea ca alineatul (1) să nu se aplice tuturilor contractelor sau anumitor contracte care fac parte dintruna din următoarele categorii:</p> <p>(a) contracte care <u>crează sau transferă drepturi asupra unor bunuri imobile, cu excepția drepturilor de locațiune:</u>”.</p>
<p>Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE Articolul 26. (1) Prezentă lege intră în vigoare după expirarea a 3 luni de la publicarea ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Guvernul, în termen de 3 luni: a) va prezenta Parlamentului</p>	<p>Capitolul VI va avea următorul cuprins:</p> <p>”Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII Articolul 28 (1) Articolele 1-25 ale prezentei legi intră în vigoare după 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>Directia generală juridică Pct.20 din proiectul de lege prevede modificarea Capitolului VI Dispoziții finale și tranzitorii din Legea nr.284/2004 și anume art.28 alin.(1) stabilește că articolele 1-25 ale prezentei legi intră în vigoare după 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. La acest capitol menționăm că, potrivit</p>	<p>Se acceptă. Modificarea pct. 20 după cum urmează: 20. Capitolul VI va avea următorul cuprins: ”Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII Art. II. (1)Articolul I al</p>

<p>propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege; b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege; e) va asigura aducerea actelor normative departamentale în conformitate cu prezenta lege. (3) Până la aducerea în conformitate cu prezenta lege, legislația în vigoare se va aplica în partea ce nu contravine prezentei legi.</p>	<p>(2) În termen de 9 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Guvernul: va înainta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;</p> <p>va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”</p> <p>Art. II. – Legea nr.284 - XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic, cu modificările și completările ulterioare, va fi republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>normelor tehnicii legislative orice modificare adusă legii supuse modificării face corp comun cu aceasta, astfel odată cu intrarea în vigoare a legii de modificare, prevederile pct.20 vor modifica Legea nr.284/2004 și prevederile art.1-25 din Legea nr.284/2004 vor deveni neaplicabile timp de 9 luni, ceea ce prezintă în esență întreaga lege. De aceea propunem ca, prevederile pct.20 să fie expuse într-un articol separat, care ar înseamnă că prevederile proiectului de lege vor intra în vigoare peste 9 luni de la data publicării, iar în această perioadă fiind aplicabile prevederile Legii nr.284/2004.</p>	<p>prezentei legi intră în vigoare după 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) În termen de 9 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Guvernul: va înainta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege; va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>Art. III. Legea nr. 284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic, cu modificările ulterioare, va fi republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.</p>
		<p>Directia generală juridică Întrucât proiectul de lege prevede transpunerea Directivei nr.2000/31/CE din 8 iunie 2000, acesta necesită a fi completat cu prevederi referitoare la compatibilitatea noilor reglementări cu cele ale legislației comunitare, în conformitate cu art.30 lit.c) din Legea nr.780/2001</p>	<p>Prevederea referitoare la compatibilitatea proiectului de lege cu Directiva 31/2000/CE este expusă în partea introductivă a proiectului. Legea modificată va transpune directiva nominalizată în legislația națională.</p>

12

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

27 martie 2016

S.F.C. nr. 118

În baza prevederilor articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, propun următoarele amendamente la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.284-XV din 22 iulie 2004 privind comerțul electronic nr.450 din 01.12.2016:

1. La pct.2, articolul 1:

ali.(2) sintagma ”crearea premiselor pentru prevenirea litigiilor și” se exclude, după cuvintele ”prestare a serviciilor” se introduce cuvântul ”societății”.

Directiva 2000/31/CE stabilește ca obiectiv crearea unui cadru juridic pentru a asigura libera circulație a serviciilor societății informaționale între statele membre și nu de a armoniza domeniul dreptului penal ca atare.

Cooperarea cu țările terțe trebuie consolidată în sectorul comerțului electronic, în special cu țările candidate, cu țările în curs de dezvoltare și alți parteneri comerciali ai Uniunii Europene.

2. La pct.3, articolul 2, alin.(2) :

litera c) sintagma ”loteriile și tranzacțiile de tip pariu ale căror miză are valoare monetară, pariurile” se exclude.

litera f) se exclude. Este repetată la art.4, litera d)

3. La pct.5. articolul 4:

La noțiunile ”serviciu al societății informaționale” și ”serviciu furnizat la solicitarea individuală a beneficiarului serviciilor se propune substituirea cuvântului ”beneficiar,, cu cuvântul ”destinatar”.

Noțiunea de ”beneficiar” utilizată nu este definită, pe când în textul legii sînt utilizate noțiunile de consumator sau destinatar. Prin modificările propuse la art.11 ”cumpărătorul și beneficiarul” se substituie cu ”destinatarul serviciului” ceea ce necesită substituirea propusă.

Ștefan CREANGĂ
Deputat în Parlament